

Prevzel je odgovorno nalogo

Že v prejšnji številki glasila smo vas seznanili s sklepom DS DO, da je bil za direktorja DO SŽ Veriga Lesce izvoljen tov. Pavel Noč, dipl. ing. Čeprav ga vsi dobro poznamo, ne bo odveč, če mu zastavimo nekaj vprašanj.

S 1. septembrom ste bili izvoljeni za direktorja delovne organizacije SŽ Veriga Lesce. Nove delovne dolžnosti ste začeli takoj opravljati. Po sklepu DS DO naj bi v bližnji prihodnosti predložili koncept svojega dela. Kakšne bodo osnovne značilnosti tega programa?

Nove delovne dolžnosti sem pričel opravljati praktično nekaj dni po izvolitvi za direktorja delovne organizacije. Priznati pa moram, da odločitev, da se prijavim za opravljanje tako odgovornih del in nalog ni bila lahka, saj vsi vemo, da se nahajamo v težkih časih stabilizacije. Zato sem se že v tem času opredelil za koncept svojega dela, pri tem pa mi je z nasveti bistveno pomagal dotdanji direktor dipl. ing. Golc. Pri sedanjem delu se je pokazalo, da moram svoja predvidevanja dopolniti še z nekaterimi važnimi stvarmi. Poudariti pa moram naslednje točke svojega bodočega dela:

— sprejemanje in realizacija planskih dokumentov za obdobje 1981—1985 za posamezne tozde kot tudi DO,

— dopolniti našo organiziranost in s tem dati osnovo za dopolnitev samoupravne in politične organiziranosti v tozd in DSSS,

— dokončno uveljaviti sistem pridobivanja dohodka ter delitve sredstev za osebne dohodke,

— vlagati napore v doseganje planirane tekoče proizvodnje, ki so pogoji za normalno gospodarjenje,

— povezovati in razvijati dobre samoupravne ter dohodkovne odnose med DO v SOZD Slovenske železarne in tudi z drugimi DO v občini in izven nje.

Na svoj program bi želel pripombe, ki pa naj ne bi izzvelele kot kritika, ampak kot dopolnitev k skupnemu delu.

Kot direktor DO ste se gotovo takoj srečali pri svojem delu s številnimi težavami. Na katere bistvene probleme ste naleteli v septembru?

V obdobju gospodarske stabilizacije problemov ne manjka. Med največjimi so prav gotovo oskrba s surovinami, naraščanje stroškov proizvodnje in ne nazadnje nezadovoljivo doseganje proizvodnje v posameznih tozdih ter nepridrževanje delovne discipline na splošno v naši delovni organizaciji.

Problem surovin in reprovromateriala smo razen nekaterih izjem v preteklih tednih uspeli spraviti z naših dnevnih redov. Zaradi slabe oskrbe s strani nekaterih domačih dobaviteljev smo to nadomeščali iz uvoza in drugih virov, kar predstavlja dodatno potrošnjo deviznih sredstev; vendar so na vsak način boljši taki posegi, kot da proizvodnja stoji.

Pri stroških ugotavljamo strahovito rast, tako da jo pri pripravi planskih dokumentov za leto 1980 nismo predvidevali. Istočasno pa nastopa problem, da vzporedno zaradi stabilizacijskih ukrepov nismo v stanju popraviti cen naših izdelkov. Tako stanje nam pogojuje doseganje nižjega dohodka in nevarnost nelikvidnosti.

Pri proizvodnji bi z zavzetjšim delom nekaterih tozd lahko dosegli boljšo proizvodnjo in to ne samo v fizičnem, ampak predvsem v finančnem pogledu. Mislim, da je stabilizacijski program, ki smo ga samoupravno sprejeli spomladi, dokaj natančno opredelil naloge posameznih služb in odgovornih tovarišev, pa kljub temu ne zasledimo povsod prave zavzetosti in spodbudnih rezultatov.

Disciplina je v zadnjem obdobju v naši DO izredno nazadovala in mislim, da je potrebno temu napraviti konec. Tovariši, ki ne prihajajo pravočasno na delovno mesto, ga predčasno zapuščajo, med delovnim časom uhajajo preko tovarniške ograje, uživajo alkoholne pijače, ne izvršujejo svojih delovnih nalog, so pri nas le zaposleni, delajo pa bolj malo. Mislim, da taki ne spadajo v našo sredino, saj odjedajo kruh pridnim in discipliniranim sodelavcem. S takimi primeri bomo morali v bodoče neusmiljeno obračunati.

Bliža se konec leta in že damo ocene o poslovanju za leto 1980. Kaj menite o poslovnem rezultatu za letos?

Prognoziranje poslovnega rezultata je dokaj dvomljiva stvar. Na splošno pa po dosedanjih skupnih prihodkih lahko pričakujemo neki povprečen poslovni rezultat. Na vsak način moramo iz ostanaka dohodka zadovoljiti vsem tistim potrebam, ki smo jih z gospodarskim načrtom za letošnje leto predvidevali, pri tem pa moramo tudi upoštevati vse obveznosti, ki smo jih sprejeli v preteklem obdobju.

Verjetno nas vse zanima vprašanje rasti osebnih dohodkov, saj padec realnih OD prizadeva slehernega posameznika. Kakšni so izgledi do konca leta glede na spremenjena določila resolucije?

Vprašanje osebnih dohodkov je dokaj delikaten problem v vsaki delovni organizaciji. V lanskem letu smo beležili sorazmerno visoko rast sredstev za osebne dohodke, ki pa je v letošnjem letu z resolucijskimi izhodišči politično omejena, saj je pogojena z rastjo dohodka po tozd. K dogovoru o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980 se pripravljamo dopolnitev, ki za nekaj odstotkov omiljuje toga izhodišča pa tudi izvoz daje nekaj prednosti. Če bi do konca leta ustvarili npr. za 19 odstotkov večji dohodek kot v letu 1979, bi lahko sredstva za osebne dohodke po tem predlogu zvišali v povprečju za okrog 18 odst. na lansko leto. To zvišanje bi nam dalo možnost kompletne vpeljave novega sistema nagrajevanja. Tega sedaj uporabljamo le delno, po sklepih samoupravnih organov smo v letu 1981 dolžni uvesti dosledno nagrajevanje po delu. Pri vseh teh predvidevanjih je osnovni pogoj naraščanje dohodka, na katerega pa vplivamo mi z našim delom.

Pred nami je referendum, na katerem bomo sprejemali planske akte za prihodnje srednjeročno obdobje. Kako ocenjujete začrtane smeri razvoja v naših planskih aktih?

Obravnavanje in sklepanje o planskih dokumentih za obdobje 1981 do 1985 ima tak pomen, da se včasih tega sploh ne zavedamo, saj z njimi določamo našo prihodnost in to ne samo za nadaljnje petletno obdobje, ampak za mnogo daljše obdobje. Zavedati se moramo, da spreminjanje programov, opreme itd. nima samo kratkoročnih učinkov. Zato ti dokumenti niso stvar samo nekaterih, ampak nas vseh. Rezultati referenduma bodo pokazali našo samoupravno zrelost ter pripadnost delovnemu kolektivu in naši skupni prihodnosti.

Velik problem je neskladje med planiranimi investicijami in razpoložljivimi sredstvi za prihodnje srednjeročno obdobje.

je. Pojavlja se problem, da bo plan investicij le »spisek želja«, vemo pa, da to ne bi smel biti, zato bo treba realizacijo nekaterih podaljšati v obdobje po letu 1985. Kako je pri nas?

V temeljih planov posameznih tozd smo dokaj natančno opredelili predvidene investicije, ki smo jih tudi ovrednotili. V končni fazi smo ugotovili, da te naložbe pokrivamo z lastnimi sredstvi le v polovični višini, kljub temu pa smo še vedno med boljšimi v SOZD Slovenske železarne. Izdelali smo re-balans naših investicij, ki pa zaradi vztrajanja posameznikov ni dosegel željenega uspeha. Zato bo potrebno izdelati dokaj natančno prioriteto bodočih investicij, ki bodo za osnovo imele naše finančne možnosti. Pri tem ne smejo prevladati mnenja posameznikov, ampak programi, ki nam perspektivno prinašajo boljši dohodek.

Uredništvo

Montaža zaščitnih verig na delovni stroj

Nekaj misli o delavskem svetu delovne organizacije

Pod tem naslovom nameram povedati nekaj misli o našem delavskem svetu in o pogovih, ki ga spremljajo. Pri njegovem delovanju sodelujem že nekaj let, natančneje dve mandatni dobi, zato sem imel dovolj priložnosti, da ga spoznam. Seveda si ne domišljam, da vem o njem vse, ker sem ga opazoval le z zornega kota predlagatelja ali strokovnega sodelavca. Upam, da bom s tem prispevkom pripomogel k uveljavljanju njegove prave vloge v celotnem sistemu upravljanja delovne organizacije.

Vsi poznamo več vrst delavskih svetov, zlasti delavske svete tozd, DO in SOZD, ki se med seboj v načelu ne razlikujejo, saj vsi temeljijo na delegatskem principu, pa vendar so med njimi precejšnje praktične razlike. Tu predvsem želim poudariti razliko med delavskimi sveti tozd in centralnim delavskim svetom, vsaj tako kot se kaže pri nas. Res, da imamo pri sestavi obeh delegate, neke delegate samoupravnih skupin, drugje delegate temeljnih organizacij, vendar sta vpliv in organiziranost teh delegatskih baz bistveno različni. Samoupravne delavske skupine so institucionalno in kadrovsko šibke, zato se le redkokdaj posebej izraža stališče posamezne skupine. Očitno gre torej za pomanjkljivost delovanja delegatskega sistema na tem nivoju, kar je hkrati tudi znak slabše razvitega samoupravljanja. Ta pomanjkljivost ima morda na drugi strani prednost, ki se kaže v enotnosti odločanja, pri čemer je treba takoj pojasniti, da se razvitost samoupravnih delavskih skupin in enotnost odločanja v načelu ne izključujeta oziroma se ne bi smela izključevati. V to razmišljanje o delavskih svetih tozd sem se spustil predvsem zato, da bi se nazorneje dalo pokazati drugo skrajnost, ki se pojavlja pri delavskem svetu delovne organizacije. Relativna samoupravna razvitost temeljne organizacije kot celote, ki ima oporo v zaključenem proizvodnem procesu in pravni subjektiviteti, pomeni v sedanjem trenutku določeno oviro za učinkovitejšo in smotrnejšo odločanje na centralnem delavskem svetu. Vedeti namreč moramo, da je delovna organizacija samostojen ekonomski sistem in tudi pravni subjekt, zato je potrebno enotno odločanje na višjem in širšem nivoju.

Stanje, ki sem ga na kratko poskušal zgoraj predstaviti, po mojem mnenju ni kritično, zagotovo pa ni perspektivno. Morda bi bilo dobro, da se nekoli-ko ustavim tudi pri razlogih. Ti so, kot v večini primerov, objektivni ali subjektivni. Med prve bi lahko šteli relativno kratek čas obstoja delavskih svetov na delegatskem principu, ki nedvomno terja zrelejši pristop k odločanju v primerjavi s sicer tridesetletno prakso delavskih svetov. Takega pristopa se pravzaprav šele učimo in prav gotovo bo preteklo še

nekaj časa, da ga povsem osvobodimo. Nadalje gre za premalo in včasih nejasno definirane pristojnosti v samoupravnih splošnih aktih, ki so med drugimi tudi posledica dokaj splošnih, včasih pa tudi nelo- gičnih določb zakonov. Določba zakona o združenem delu o načinu odločanja delavskega sveta delovne organizacije je, milo rečeno, neživljenjska. Pravi namreč, da delegacije v delavskem svetu soglasno odločajo o vprašanih, o katerih se delavci neposredno izjavljajo. Če drugega ne, po predhodnem neposrednem izjavljanju ni potrebno več nikakršnega sklepanja na delavskem svetu delovne organizacije. Kaj pa je neposredno izjavljanje pa vsi vemo (zbor, referendum). Očitno gre za nekakšen besedni kompromis med idejami o čistem neposrednem odločanju in normalnem odločanju po delegatih, ki je smotrnejše in odgovornejše. Ta nejasnost je seveda povzročila zelo različne rešitve v posameznih organizacijah, hkrati pa tudi težave. Pristojnosti našega delavskega sveta so trenutno formalno zadovoljivo rešene, vsekakor pa bo nujno, da jih preverimo in mu poskušamo tudi formalno omogočiti čim kvalitetnejše delovanje. Sedanja rešitev namreč še vedno dopušča ali celo sili v cepljenje sil znotraj DO, kar nedvomno slabi tudi vsako temeljno organizacijo posebej in ne le DO kot celoto.

Omenjenim objektivnim pogojem seveda pridno dodajamo naše osebne slabosti. Nikakor nočemo razumeti, da se na delavskem svetu DO moramo usklajevati, saj se navzven, proti občini, sozdu, panogi, republiki, tujini, lahko obračamo in delujemo le kot delovna organizacija. Ne nazadnje je tudi pri bankah kot ekonomski subjekt pomembna le delovna organizacija. Iz tega bi lahko zaključili, da je delavski svet DO zelo pomemben predvsem kot mesto usklajevanja, bodisi pri določanju predlogov planov DO ali drugih skupnih odločitvah. S to ugotovitvijo da se namreč ne znamo ali nočemo usklajevati. Posamezni primeri iz letošnjega leta nazorno kažejo, da tega nismo zmožni tudi pri enostavnih odločitvah. Kljub vezanemu mandatu je namreč še vedno potrebno in včasih nujno, da se delegacije usklajujejo. To nazadnje določa tudi statut. Zgodi pa se, da se posamezna delegacija togo drži sklepov svojega delavskega sveta, zaradi česar je onemogočen vsakršni višji nivo odločanja kot goli seštevek sklepov oziroma soglasij na predlagani sklep. Mislim, da je takšno obnašanje še najmanj samoupravno, saj se za njim običajno skrivajo lokalni in osebni interesi. Nena- zadnje je tudi pri popolnoma nespornih stališčih možno, da se na sami seji formira usklajen predlog in se ga da v nadaljnjo proceduro.

Zanimiv je še neki pojav. Delavski svet v prejšnji man-

datni dobi je postavljaj strokovnim službah zahteve po popolnejšem materialu in predhodnem definiranju sklepov, ker se je večkrat izgubljal v splošnih debatah. Brž pa, ko so strokovne službe za to poskrbele, so delegati v pretežnem delu prišli ob besedo, sčasoma se je pojavila tudi lagodnost. To je zlasti očitno pri sedanjem delavskem svetu, kjer dodatni predlogi marsikoga vržejo iz tira, že zaradi dejstva, da to ni tako kot v materialu. Lagodnost je hkrati tudi huda ovira za že omenjeno usklajevanje. S tem v zvezi menim, da se mora povedati še nekaj, kar je morda odločilen vzrok za ne-

katere konflikte na delavskem svetu, ki so hkrati tudi odraz širših konfliktov. Ne znamo namreč ločiti med strokovnimi in družbenopolitičnimi odločitvami. To zadeva tako predlagatelje kot delegate. Mislim, da je škoda izgubljati besede o dejstvu, da vsi vsega ne moremo vedeti. Upravljanje dela in poslovanja, kar je temeljna funkcija delavskega sveta, pogosto zahteva strokovno zelo zahtevne odločitve. Udeleženci odločanja (delegati in predlagatelji) pri tem radi pozabljajo drug na drugega. Pozabljajo namreč, da sta vedno potrebni obe odločitvi, strokovna in družbenopolitična. Za prvo

Napake na kenter škopcih

Pri sestavljanju sidrnih verig rabimo poleg verig tudi različne vezne elemente.

Veriga, ki veže sidro na ladjo, je sestavljena ponavadi iz desetih dolžin po 27,5 metra. Vse te dolžine pa so vezane z veznim elementom; pri nas uporabljamo v ta namen škopec sistema kenter. Po svetu se uporabljajo še drugi tipi ali pa tudi klasični verižni škopci, vendar imajo zavarovalnice, ki ladje in opremo zavarujejo, najraje kenter sistem.

Na začetku in koncu spojene dolžine verige imamo še predgon in krajnik. Šele nato pride sidro, ki pa je vezano na verigo s sidrnim škopcem.

Verige izdelujejo v več kvalitetah in prav tako tudi vezne elemente. Ti vezni elementi pa so lahko kovani ali uliti. Uliti so glede na stroške obdelave cenejši in zato ugodnejši, ker pri njih odpade obdelava s kovanjem in toplim preoblikovanjem. So pa v primerjavi z odlitimi nekoliko boljši, ker imajo zaradi kovanja boljše žilavost in raztezek.

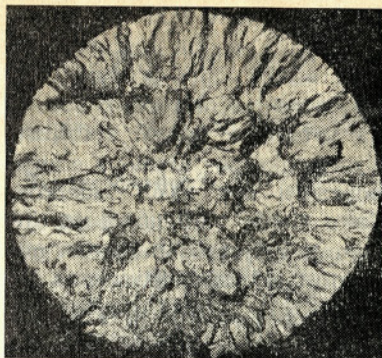
No, kljub temu pa mi uporabljamo povečini odlitke. V zadnjem času se pojavljajo vedno večje težave pri proizvodnji ulitih škopcev. Odlitki so normalno prevzeti po registru in dobijo potreben atest s kemično analizo in mehanskimi lastnostmi. Ti odlitki gredo nato v delo po znanih operacijah; nato se toplotno obdelajo, povežejo v verigo in preizkusijo.

Pri vlečenju na preizkusno obremenitev ne smejo imeti prevelikih trajnih raztezkov, na spojnih delih ne sme priti do odpiranja ali pa do loma. Tudi trgalni preizkus, ki se občasno izvaja, mora imeti zadovoljiv rezultat, kar pomeni, da lom lahko nastane nad predpisano obremenitvijo.

V zadnjem času so vedno bolj pogosti lomi že pod preizkusno obremenitvijo. Prelom je grob in ima dendritno obliko zrn, kljub temu da je škopec predhodno normaliziran in na koncu poboljšan.

Ta nenormalna krhka zrnatost pa na izdelku ni ugotovljiva brez preiskave pod mikroskopom ali pa trgalnim preizkusom.

Ultrazvok ali rentgen pokažeta napake, kot so: lunker, mehurji ali zaliti pesek v litini, ni pa mogoče videti grobe strukture ali izločenih karbidov. Oblika takega preloma je vidna na sliki.

Po natančnejši preiskavi smo ugotovili, da je po kristalnih mejah izločen aluminijev nitrid, ki je izredno krhek.

Sedaj se pa pojavlja vprašanje, od kod v litini toliko aluminija. Ta aluminij se normalno dodaja v talino, da se zmanjšuje količina kisika v litini, ki je posebno agresiven pri visokih temperaturah. Če je aluminija preveč, se veže z dušikom v nitrid in lom je tu.

Postopek ulivanja pa je takšen:

Ponovca drži po volumnu več, kot je ena livna paleta, zato se uliva ponavadi štirikrat. Da temperatura litine ne pade preveč, se le-ta dodatno ogreva. S tem segrevanjem nastopa v talini vedno več kisika, ki dela litino penasto in zato ima odlitek na koncu polno mehurčkov. Prav nastanek teh pa preprečimo z dodajanjem aluminija v ponovco ali v curek, ko se uliva. Seveda se tako primitivno dodajanje konča z nekontrolirano količino aluminija, kar ima za posledico zelo slabo kvaliteto litine. Težava je v tem, da te strukture ni mogoče popraviti, delno se poboljša z

morajo poskrbeti predlagatelji po pravilih svoje stroke, pri čemer pa bi se morali v vsakem trenutku zavedati, da je vsak predlog, strokovno še tako neporečen, le papir, če ga delegati ne sprejmejo za svojega. To poistovetenje interesov je nujno, da se strokovna odločitev izvede, hkrati pa se odpravljajo eventualni konflikti. Na drugi strani so pričakovanja delegatov, da se mora razumeti vsaka podrobnost (povrhu celo brez lastnega truda) pretirana. Pri omenjenem poistovetenju oziroma družbenopolitični odločitvi pa svojo vlogo morajo odigrati politične sile v tovarni.

O tej temi bi se še lahko razglabljalo, vendar je za sedaj najbrž dovolj. Ne pričakujem stoođstotnega soglasanja z napisanim, kar sem povedal že v uvodu, pač pa kritične odzive bralcev.

Miloš Janša

difuzijskim žarjenjem pri 1200 stopinjah Celzija, kar pa še vedno ne zadošča za naše potrebe. Ta fenomen nastopi, kadar je količina aluminija nad 0,1 odst., naše sarže pa so ga imele od 0,16 — 0,18 odst.

Iz celotne analize sledi:

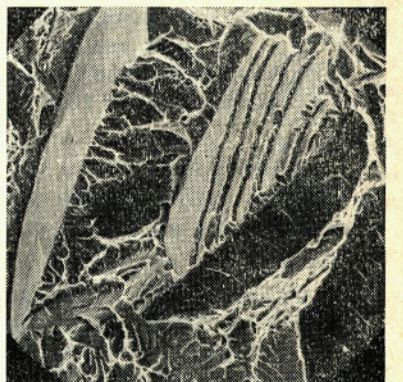
— Aluminij mora biti v mejah, ki ne dovoljujejo nastajanja aluminijevega nitrida, kar mora rešiti proizvajalec litine.

— Difuzijsko žarjenje, kljub temu da spremeni ploščice nitrida v okroglo zrno, ni zadosti in je zaradi visokih stroškov neekonomsko.

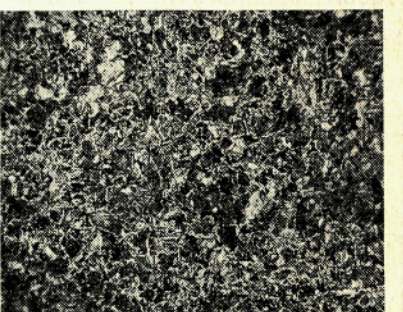
— V litino je treba dodati 0,05 — 0,06 odst. Ti, ki je močnejši nitridotvorec in veže ves dušik, kar zopet velja za proizvajalca litine.

— Mi pa se moramo odločiti, če ni kljub temu cenejše kovanje, ki da dober vezni element, kot pa izdelava iz litine.

Za primerjavo med dobrim in slabim škopcem še nekaj mikroposnetkov strukture ulitega škopca:

1000-kratna povečava — slabi

200-kratna povečava — dober

Franc Legat

Povečanje zmogljivosti kotlovnice

Že pri izdelavi projektov za gradnjo novega objekta orodjarna — TIO se je pokazalo, da bo zmogljivost obstoječe kotlovnice za ogrevanje novozgrajenih prostorov premajhna.

Izračuni so pokazali, da rabi-
mo dodatnih 2 do 3 milijone kcal/uro za ogrevanje teh prostorov. Pričeli smo z iskanjem ponudb za ustrezen kotel tako doma kot tudi v tujini. Želeli smo imeti tudi ta dodatni kotel, po možnosti od istega proizvajalca, od katerega so bili do-

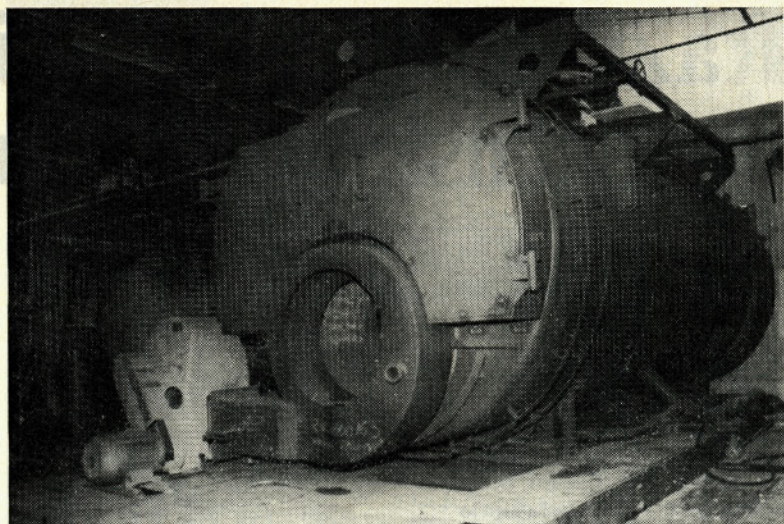
večjega, to je za 5 milj. Kcal/uro. Pogodba z dobaviteljem je bila podpisana junija 1979, z dobavnim rokom 6 mesecev. Dobavljen pa je bil kotel septembra letos.

Zaradi velikih izmer kotla so bile potrebne določene preureditve v sami kotlovnici, da smo ga sploh lahko primerno namestili. Prestavit je bilo treba obstoječi kotel za 3 milj. Kcal/uro, ekspanzijsko posodo, napravo za mehčanje vode in električne razdelilne omarice. V

delovni pritisk
5,5 atm
poraba goriva:
— mazut
585 kg/h
— zemeljski plin
645 Nm³/h
teža praznega kotla ca.
34 ton
teža kotla z vso opremo
in vodo ca.
52 ton

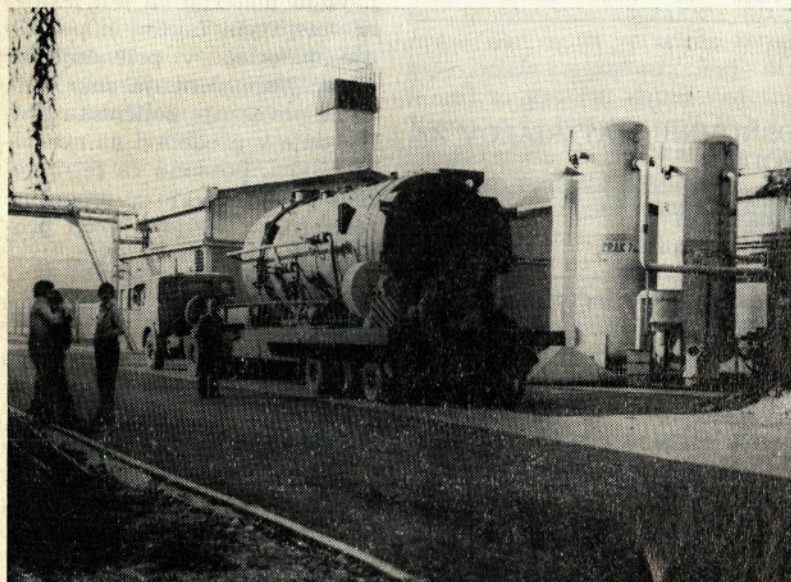
S kotlom je dobavljena tudi naprava za doziranje hidrazina, že omehčani napajalni vodi. Hidrazin ima lastnost, da veže prosti kisik iz vode in s tem zmanjšuje korozijski vpliv vode na minimum.

Kurjenje kotla z zemeljskim plinom potegne za seboj še za-

gotovitev varnosti v sami kotlovnici, tako imenovano protiekspluzijsko zaščito. Projekt za to je bil izdelan oktobra 1979 in potrebna oprema (uvoz) takoj naročena pri Metalki. To so predvsem senzori za zemeljski plin, ki pri določeni nevarni koncentraciji zemeljskega plina v prostoru zapro dovod plina in avtomatsko vključijo ventilacijo prostora. Teh sen-

zorjev še do danes nismo pre-
jeli in bomo rešitev pač mora-
li iskati v tem, da bodo ventila-
torji stalno vključeni, oziroma
preko časovnega releja v naprej
nastavljenih časovnih presled-
kih. S tem bo poleg samih var-
nostnih naprav, nameščenih na
kotlu, ki služijo varnemu obra-
tovanju le-tega, zagotovljena
tudi varnost v sami kotlovnici.
Boris Doič

bavljeni že obstoječi kotli. Uvoznega dovoljenja seveda nismo dobili in smo se odločili za tehnološko najugodnejšega domačega ponudnika, to je Fabrika kotlova Minel — Beograd. K tej odločitvi je pripomoglo še dejstvo, da Minel vgrajuje v svoje kotle gorilce Saacke, kakršne imamo že na obstoječih kotlih, in ne navsezadnje tudi to, da so ti gorilci v kombinirani izvedbi za kurjenje z mazutom ali zemeljskim plinom. Zemeljski plin je prišel v našo tovarno v aprilu 1979. Tudi pri projektiranju mreže zemeljskega plina v tovarni smo predvideli postopno zamenjavo gorilcev na obstoječih kotlih kurjenih z mazutom, z gorilci za kurjenje z zemeljskim plinom. Novodobavljeni kotel pa naj bi bil že od vsega začetka kurjen z zemeljskim plinom. Temu ustrežno je bila izvedena napeljava zemeljskega plina do kotlovnice in razcepi v sami kotlovnici za posamezne grelne enote.

Pri tehtanju alternativnih ponudb Minela za kotel 3 ali 5 milj. Kcal smo se odločili za

tleh so bili napravljeni novi energetski kanali za priključek in povezavo novega kotla z že obstoječim sistemom. Potrebna je bila tudi delna prestavitev toplovodnih, mazutnih in vodnih instalacij. Prav tako je bilo treba povišati obstoječi dimnik za 1,6 m za zagotovitev zadostnega vleka. Od kotlovnice je bila po kolektorju vzdolž celotnega novega objekta speljana cev Ø 219 mm v dolžini 2 krat 250 m za dovod in povratak tople vode za ogrevanje objekta.

Transport kotla iz Beograda do Lesc ni bil možen po železnici in je cestni transport ter namestitev kotla na temelj zelo zadovoljivo opravilo beograjsko transportno podjetje Udarnik.

Kotel je v zaključni fazi montaže, nakar je sledilo 7-dnevno poskusno obratovanje. Konec oktobra ali v začetku novembra pa naj bi kotel pričel redno obratovati.

Se nekaj značilnih podatkov o samem kotlu:
toplovodni kotel kapaciteta 5 milijonov Kcal/h

Dosežena proizvodnja v devetih mesecih

V prvih devetih mesecih letos smo planske obveznosti v glavnem izpolnili, čeprav se struktura proizvodnje v vseh primerih ne ujema s planirano. Tudi plan prodaje je presežen.

Tozd Vijakarna je v septembru izdelala količinsko 8,2 odst. več kot je planirano, pa tudi vrednost proizvodnje je 21 odstotkov višja. Izdelali so 85.784 tisoč kosov, kar je 4 odstotke več od osnovnega plana in 12 odst. več od operativnega. Tako so tudi za devetmesečno obdobje podatki o doseganju plana zadovoljivi. Največja proizvodnja je bila dosežena pri lesnih vijakih drobnih dimenzij, kar je posledica velikih serij za izvoz. Tudi realizacija je bila v septembru dosežena nad planirano vrednostjo, čeprav je bila prodana količina nekoliko nižja. Celotni prihodek od prodaje na trgu je dosežen 11 odst. več kot je v planu, kar je razveseljivo in nedvomno vpliva na boljši poslovni rezultat, če ne bo vpliv podražitev osnovnega in pomožnega materiala večji.

Tozd Verigarna v septembru ni izdelala v celoti predvidenih količin in tudi vrednost proizvodnje je bila manjša. V prvih šestih mesecih je bil plan proizvodnje vedno presežen, od julija dalje pa ne, kar ima za posledico, da so devetmesečni rezultati pod planom za 2 odst. Tako lahko ugotovljamo zelo neenakomerno doseganje plana po posameznih grupah izdelkov. Močno preseganje plana je pri traktorskih snežnih verigah, ročno in strojno varjenih metrskih in opremljenih od 4,6 — 8,9 mm, verigah posebnih izvedb in verigah z grabeži. Realizacija verig je bila v sept. 7 odst. količinsko nad planom in vrednostno 44 odst. Zaradi zaostajanja odpreme verig v prvem polletju lahko ob koncu septembra ugotovljamo 89 odstotkov izpolnitev plana realizacije.

V tozd Sidrne verige so v septembru dosegli proizvodnjo 238 ton, kar je 24 odst. pod planirano. Z rezultati letošnje proizvodnje ne moremo biti zadovoljni, saj je bila planirana količina presežena le v dveh mesecih. Še posebno zaostaja proizvodnja pri verigah boljših kvalitet. Izdelan je predlog za izboljšanje stanja v tozd Sidrne verige, predvsem bo treba omogočiti normalno obratovanje strojev za visokoodporne verige. Posledica nizke proizvodnje je tudi nizka realizacija, kar 9 odstotkov pod planirano. Proizvodnja za interni trg prav tako zaostaja. Slabi poslovni rezultati v tozd Sidrne verige se že dalj časa ponavljajo. Ker je udeležba materiala tu največja, je vpliv višjih cen repromateriala na poslovni uspeh občuten. Potrebni bodo učinkoviti in hitri ukrepi, da se bo stanje izboljšalo.

Tozd Kovačnica je tako kot v vseh mesecih do zdaj tudi v septembru izpolnila planske obveznosti za eksterni trg, na internem trgu pa v zadnjih treh mesecih zaostaja. V devetmesečnem obdobju je plan za eksterni trg količinsko presegla 5 odstotkov, skupna proizvodnja pa je 2 odst. nad planom. Na internem trgu zaostaja predvsem oprema za sidrne verige, za potrebe eksternega trga je presežen plan proizvodnje pri kavljih, odkovkih posebnih izvedb, škopcih in bremenskih verigah. Realizacija je bila v septembru 154 ton izdelkov, kar pomeni

vrednostno 43 odst. nad planom, to pa je v letošnjem letu največja mesečna realizacija.

Tozd Orodjarna je v septembru presegla vrednostni plan proizvodnje za 15 odst. V devetih mesecih letošnjega leta zaostaja proizvodnja za planom 3 odst. V Orodjarni se pojavljajo predvsem težave zaradi velikih podražitev specialnih vrst jekel za proizvodnjo orodja. Te so se pojavile letos v tolikšnem obsegu, da planske cene orodja, postavljene z letnim gospodarskim načrtom, ne bodo zadoščale za pokrivanje stroškov in jih bo treba sporazumno korigirati.

Tozd Vzdrževanje je v septembru presegla 7% plan proizvodnje. Ker pa je bila vrednostna proizvodnja v zadnjih treh mesecih pod planom, je skupni plan proizvodnje v devetmesečnem obdobju dosežen 97 odst.

Tozd TIO je v letošnjem letu vsak mesec presegel plan proizvodnje, kar pomeni do konca septembra 6 odst. preseganje plana. Tudi realizacija je bila v zadnjem mesecu dosežena v višini 6,172.000 din, kar je največ v letošnjem letu.

Tudi v Verigi si prizadevamo ustvariti čimvečji izvoz. Tako je bil v septembru dosežen izvoz 21 odst. nad planom, v devetih mesecih pa še vedno zaostaja za 16 odst. V primerjavi z istim obdobjem lanskega leta je bil dosežen izvoz 12 odstotkov večji, od tega v pretežni meri na konvertibilno tržišče. Tako si bomo morali do konca leta še precej prizadevati, če bomo hoteli doseči postavljene izvozne obveznosti.

M. Kozamernik

ZAHVALI

Vsem članom Kovačnice, družbenopolitičnim organizacijam in vodstvu tozda se iskreno zahvaljujem za darilo in izražene dobre želje ob mojem odhodu v pokoj.

Jaka Grilc

Vsem sodelavcem in sodelavkam osnovne organizacije sindikata tozd Orodjarna se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč v času mojega bolovanja.

Anica Pihler

Razvoj predelave žice v slovenskih železarnah

Prispevek SŽ Veriga za XXVII. jesensko posvetovanje strokovnjakov črne in barvaste metalurgije ter livarstva Slovenije

1. PREDELAVA ŽICE V SŽ DANES

Proizvodni program predelovalcev žice v SŽ sestavljajo tri glavne skupine proizvodov:

1. vijaki,
2. verige,
3. pletiva in gradbene mreže.

K tej osnovni delitvi dodajamo še odkovke, ki so sestavni deli verig in verižne opreme.

Že sama delitev nakazuje, da gre za proizvode, ki so namenjeni tako industriji kot tudi široki potrošnji, ki v večini primerov predstavljajo standardno blago. Za vsako od teh skupin obstaja več proizvajalcev v Jugoslaviji, ki proizvedejo skupno 123.500 ton omenjenih izdelkov.

V tej proizvodnji nastopajo predelovalci žice v SŽ s 35.400 tonami, kar predstavlja približno četrtino jugoslovanske proizvodnje.

Ob doseženi proizvodnji še vedno uvažamo približno 8.000 ton teh izdelkov. Strukturo uvoza predstavljajo predvsem in žal izdelki višjih kvalit in s posebnimi zahtevami, za katere doma še nimamo ustreznih materialnih pogojev, potrebnega znanja in praktičnih izkušenj. Brez dvoma je postopno osvajanje takih proizvodov, ki jih rabi domači trg in ki jih je možno tudi izvažati, osnovni motiv nadaljnega razvoja.

Preden bi ocenili aktualnost sedanjega programa, pogledimo še strukturo uporabljenih osnovnih materialov za posamezno skupino proizvodov. (tabela 2).

Podatki o porabljenem materialu kažejo, da še vedno prevladujejo nizko ogljikna jekla za manj zahtevne izdelke, ki predstavljajo 65 % vsega porabljenega materiala. Presek skozi trenutno situacijo tudi kaže, da obstoječo proizvodnjo lahko razdelimo v 2 skupini izdelkov:

— v izdelke s slabšo akumulacijo in z velikim vložkom materiala navadnih kvalit in
— v zahtevnejše izdelke z boljšim razmerjem material — vloženo delo.

Povedati moramo, da so le-ti v strukturi težinskih planov v manjšini in predstavljajo 35 % proizvedene količine.

Čeprav je potrebno upoštevati več vidikov pri tehtanju uspešnosti neke proizvodnje, se vsiljuje ugotovitev, da bo treba obstoječi program prečesati predvsem v vidika akumulativnosti. Hitreje in uspešneje bi bilo potrebno osvajati proizvodnjo zahtevnih izdelkov višjih kvalit in se bolj smelo in odločno dogovarjati o delitvi programov tudi z ostalimi jugoslovanskimi proizvajalci.

V splošnem lahko rečemo, da predelovalci sami nismo zado-

voljni z doseženim, da pa so nam v stremljenju, da bi dosegli več, pogosto poleg subjektivnih težav ponagajale tudi objektivne okoliščine, na katere smo imeli zelo malo vpliva. Da je razvoj tekkel počasneje, so bili glavni vzroki predvsem v:

- počasnem osvajanju tehnologije — kadri;
- v dobavah jekla, ki ni izpolnjevalo potrebnih pogojev — možnosti železarn;
- v potrebni menjavi strojne parka, ki omogoča prehod v kvaliteto — uvoz opreme.

Zaradi splošnega pomanjkanja jekla v Jugoslaviji so tudi neizdobe pogost razlog počasnejšega napredovanja v proizvodnji. Podatki za maj 1980 kažejo, da je izpolnjeno pod polovico planiranih dobav v okviru SŽ.

2. NAČRTOVANJE SMERI RAZVOJA PREDELAVE V PRIHODNJEM SREDNJEROČNEM OBDOBJU 1981—1985

Z ozirom na zapleteno trenutno situacijo v gospodarstvu in ekonomiki naše države, je ob sedanjih pogojih težko na osnovi razpoložljivih informacij in analiz predvideti prihodnje dogajanje dovolj natančno. Kljub temu pa so potrebne usmeritve, ki bodo prinesle boljše rezultate v kovinsko predelovalni industriji, jasno opredeljene:

- proizvodnja zahtevnih izdelkov;
- uvajanje avtomatizacije v obdelovalne sisteme;
- upoštevanje materialnih in kadrovskih omejitev;
- izvozna usmerjenost proizvodnje.

Na osnovi teh izhodišč smo se odločili za dve poti:

- načrtovali smo prestrukturiranje v tem smislu, da smo večji delež razpoložljivih in načrtovanih zmogljivosti namenili akumulativnim izdelkom;
- nakazujemo smeri pri iskanju novih atraktivnih in proizvodnih programov.

Še vedno pa ostajamo zvesti osnovni dejavnosti — predelavi žice tudi v prihodnje, saj je petletno obdobje z upoštevanjem dolgoročnih daljnosti in trendov prekratko, da bi bilo možno realno doseči bistvene spremembe in premike.

Pomembno je tudi dejstvo, da v našem proizvodnem programu še nismo dosegli vrha in nismo še izčrpali vseh možnosti pri napredovanju v kvaliteto, ki jo nudi in ki jo narekuje tudi povpraševanje na trgu. Skladno s temi usmeritvami bo struktura izdelkov in zahteve pri kvaliteta materialov po posameznih skupinah proizvodov naslednja:

Tabela 1.

KOLIČINSKA PROIZVODNJA PREDELAVE ŽICE V LETU 1979

Skupina proizvodov	SFRJ		SŽ predlovalci		delež SŽ %	SFRJ		SŽ
	tone	10 ⁶ din	tone	10 ⁶ din		uvoz tone	izvoz tone	
vijaki	73.000	2.592	14.200	600	19	2.800	18.000	4.500
verige	14.500	526	9.200	370	63	380	5.700	3.320
mreže in pletiva	36.000	789	12.000	235	33	4.800	5.000	235
SKUPAJ	123.500	3.907	35.400	1.265	28	7.980	28.700	8.063

Tabela 2

STRUKTURA UPORABLJENIH OSNOVNIH MATERIALOV ZA POSAMEZNO SKUPINO PROIZVODOV

Skupina proizvodov namen uporabe	Osnovni materiali	oznaka
vijaki	— jekla z garantirano sestavo za preoblikovanje v hladnem za poboljšanje za cementiranje in karbonitriranje	KV 10, Č.1102 Č.1220
	— nerjaveča jekla	Cr-Ni z nizkim C
verige	— jekla z garantirano sestavo s sposobnostjo preoblikovanja v hladnem z garantirano varivostjo (nepomirjena jekla) za poboljšanje za cementiranje in karbonitriranje	Č.1102, Č.8330, Č.7435, Č.5420, 15 Mn-Ni, 16 MnNiCr, 16 MnNiCrMO
mreže in pletiva	— jekla trgovske kvalitete	
	— jekla za garantirano sestavo	
	— nerjaveča jekla	

Tabela 3

PROJEKCIJA MATERIALOV V PRIHODNJEM OBDOBJU — 1981—1985

Izdelek	Vrsta osnovnega materiala	Dobavljeno stanje
Vijaki		
— lesni vijaki		
— karbonitrirani, galv. zaščiteni	KV 10, Č.1220	vleč. žica
— vijaki za pločevino		
— cena/kvaliteta, galv. zaščiteni	KV 10, Č.1220	vleč. žica
— hladno stiskani odkovki	KV 10, Č.1220	fosfat. žica
— matični vijaki	KV 35, KV 10	fosfat. žica
— matice	KV 35, KV 10	fosfat. žica
— nerjavni vijaki	avstenitno jeklo z nizkim ogljikom	vlečeno in površ. kemično obdelano
Verige		
— verige trgovske kvalitete	Č.1102	vleč. žica
— verige za rud. transporterje	Č.8330, Č.7435	valjana žica do Ø 18 kolob. nad Ø 18 palice
— verige za elevatorje	Č.5420	nad Ø 18 palice
— verige za dvigala in privez. bremen	16 MnNiCr 16 MnNiCrMO	vlečena žica pobakrena
— verige za delovne stroje (zaščitne, traktorske, snežne)	15 MnNi 16 MnNiCr	vlečena žica
Mreže in pletiva		
	Materiali se vklaplajo v gornji program jekel, razen mrež za armaturo stekel in kord žice za pnevmatike, ki pa jih je potrebno obdelati posebej, če bo ta proizvodnja zares stekla	

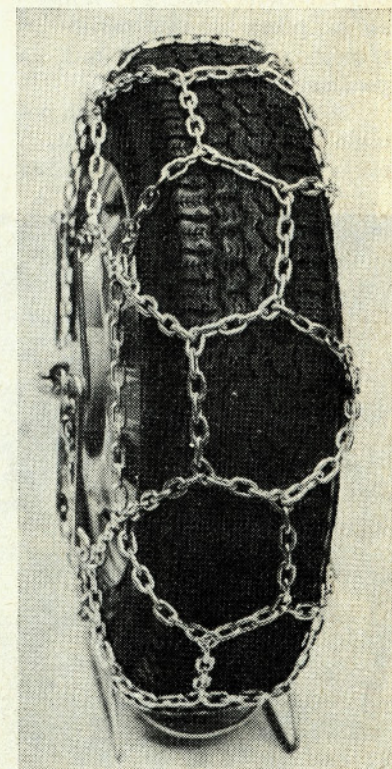
Projekcije proizvodnih planov kažejo, da bo proizvodnja izdelkov z višjimi trdnostmi pri verigah narasla in zahtevala kot osnovni material mikrolegirana jekla s sposobnostjo preoblikovanja v hladnem in za nadaljnjo toplotno obdelavo. Pri proizvodnji vijakov in odkovkov bomo potrebovali jekla s sposobnostmi za hladno preoblikovanje in s posebej pripravljeno površino, ki omogoča ustrezno življenjsko dobo orodja, in z zahtevano površino izdelka brez dodelave. Tako zastavljen proizvodni program bo izboljšal strukturo porabljenih jekel v prid kvaliteta z novim razmerjem, ki naj bi bilo obrnjeno v primerjavi z dosedanjim. Ob tem omenjamo, da upoštevamo preskrbo z osnovnim materialom kot osnovni omejitveni faktor in potrošnje materiala v prihodnje ne proučujemo. Mnenja smo tudi, da je povečanje količinske proizvodnje v predelavi na nerealni osnovi, posebno če se materiali ne vklaplajo v programe železarn, ki težijo k večji proizvodnji plemenitih jekel.

(Konec prihodnjic)
Gvido Melink

Sejem avtomobilske opreme Avtomehanika 80 v Frankfurtu

Lahko smo ponosni, da se je končno tudi naš izdelek (snežne verige za osebna vozila) pojavil na tako kvalitetnem sejmu, kjer so zastopani vsi proizvajalci te opreme na svetu.

Predstavila jih je firma INDU, ki je tudi kupec naših verig za Zahodno Nemčijo. Težko bi človek opisal vtise, ki jih je dobil pri ogledu sejma, posebno še vtis prostora, kjer so bile razstavljene naše verige. Skoraj neverjetno je, koliko dajejo tuji prodajalci in proizvajalci podudarka propagandi. Imeli so svoj zelo lično urejen paviljon, na koncu katerega so predstavili naše verige. Naš razvojni oddelek je pripravil tehnično

Potek in (ne)uspeh solidarnostne akcije za občino Brus

Minil je že določen čas od potresa v Srbiji, ki je prizadel tudi občino Brus. Medtem se je čas premaknil čez poletje v jesen in prizadeti občani se bodo morali poleg materialnih težav spopadati še z vremenskimi neprilikami. Neuspeh solidarnostne akcije, ki je potekala v naši Do, me je spodbudil, da napišem teh nekaj besed.

Veliko je bilo napisanega o tem, kako je prišlo do pobratenja naše občine z občino Brus, koliko je bilo naših ljudi med II. svetovno vojno izseljenih v Srbijo, kako so bili tam sprejeti, s kakšnimi vtisi so se vračali tisti, ki so vojno preživeli. vlak bratstva in enotnost nam vsako leto slikovno prikaže ra-

dokumentacijo o samih verigah, ki je bila nazorno prikazana na fotografijah, ki so bile razobešene po razstavnem prostoru. Za razlago diagramov in ostalih tehničnih podatkov pa je bil obiskovalcem na voljo vodja našega razvojnega oddelka, kakor tudi demonstrator montaže verig. Obiskovalci so se zelo zanimali za načine testiranja verig, saj oni dajejo zelo velik poudarek izdelkom, ki imajo priznanje za kvaliteto, kakršnega so dobile v letošnjem letu naše verige. Obiskovalce je sproti obveščal tudi spiker, ki jih je opozarjal na posamezne izdelke.

Zanimanje za naše izdelke je bilo veliko, tako da je bil prostor stalno poln. Toda to nas ne sme uspavati, kar se običajno dogaja pri nas. Ob pregledu preostalih razstavnih prostorov ostalih proizvajalcev snežnih verig, sem dobil vtis, da bomo morali krepko poprijeti za delo, če bomo hoteli ostati na tem trgu zanimivi. Vsi proizvajalci verig posredujejo vsako leto nekaj novega, pa naj bo to tudi noviteta samo v embalaži. Važno je, da je različno od predhodnega. Izredno velik poudarek proizvajalci verig dajejo načinu montaže verige. Nekaj izmed njih je predstavljalo izredno zanimive načine montaže, ki se lahko vrednotijo z načinom montaže Rival.

Pri vsem tem pa je tudi zelo pomemben zunanji videz verig. Tu smo mi najbolj oddaljeni od ostalih proizvajalcev verig. Na tem področju je nujno tako ukrepati, saj so bile verige res izredno slabo pocinkane. Nujno bo v bodoče dajati večji poudarek proizvodnji snežnih verig, če bomo hoteli z njimi pridobivati tako zaželjene devize. Striktno se bomo morali držati dogovorjenih rokov dobave, saj oni tu ne poznajo šale, pri nas pa do tega ni pravega posluha. Kaj lahko se nam zgodi, da se njihovo zanimanje za naše verige zmanjša, oziroma si poiščejo drugega proizvajalca. Kaj pa bi to pomenilo za nas, upam, da vemo in bi bilo tedaj vsako prerekanje zaman.

Jože Pfajfar

dost in solze tistih ljudi, ki se po tolikih letih ponovno srečajo in obujajo spomine na težke dni. Upravično dvomim, da bi kateri od njih odrekel pomoč drugemu tud v današnjih dneh. To pomeni, da smo bili v Verigi proti takšni solidarnostni akciji ravno tisti, ki vojnih strahot, pomanjkanja v povojnih dneh nismo občutili, vsaj ne v takšni meri. Veliko nas je v naši DO tudi takšnih, ki nismo občutili duha vseh delovnih akcij, ki so se izvajale v najtežjih dneh nove Jugoslavije. Po pravici povem, da me je sram pisati in opravičevati takšne humane akcije, ki so odraz najvišje človekoljubnosti, saj bi moral to sleherni dobro vedeti. Vemo in se bomo morali še bolj zavedati, da je bratstvo in edinstvo največja pridobitev in vrlina vseh jugoslovanskih narodov, ki smo si jo pridobili med NOB.

Lahko bi tukaj še napisal in se razpisal o težki gospodarski situaciji, ki vlada v svetu in v Jugoslaviji, in še naprej o Verigi. Tu je problem osebnih dohodkov, ki nas že nekaj časa razburjajo, pa padec življenjskega standarda itd. Vse to so stvari, ki nas trenutno spremljajo in najverjetneje je, da bo to še nekaj časa trajalo. Kdo je za to odgovoren in kako bomo to rešili, je problem, s katerim se ukvarjajo najvišji forumi in vsi odgovorni ljudje. Največja možna rešitev tega, v smeri katere se tudi dela, je ta, da bomo morali te probleme reševati prav vsi. Prav tako smo odgovorni za dosedanji razvoj naše domovine tudi vsi. Nekdo je odgovoren bolj, nekdo manj. Treba se bo zavedati, da naša družba pasivnih posameznikov ne potrebuje, prav tako tudi napačnih odločitev ne.

Kaj je namen teh zadnjih stavkov? Trenutno se nahajamo v določeni gospodarski situaciji. Kriza, ki je zajela ves svet, nam ne garantira, da se bo to tako kmalu izboljšalo. Mogoče bo potrebno zobe še bolj stisniti in še bolj dosledno izvajati stabilizacijske ukrepe kot danes. Pa tudi to je verjetno, da naravnih nesreč še nekaj časa ne bomo mogli zaustaviti ali preprečiti, lahko pa omilimo njih posledice. Ljudje se bomo po svetu in pri nas še nahajali v težkih položajih. Nikoli človek ne ve, kdaj ga prizadene naravna nesreča. Mi na Gorenjskem še nismo v takšni meri doživeli tega. Zato tudi ne vemo, koliko takšna pomoč pomeni, materialno in moralno. Ne glede na to, kar sem tukaj napisal, ne glede na dogodke med NOB, ne glede na današnjo situacijo mora v ljudeh ostati humanost, dobrota in posluš za sočloveka. Vse to ne bi tako kritično prikazal, če se v naši DO ne bi pojavili tudi posamezni komunisti, ki niso zagovarjali solidarnostne pomoči, ali pa so bili celo proti. Zato je dolžnost vsake OOKZ, da uredi to v svojih vrstah in razčisti s takimi pojavi in mnenji.

Normalno je, da moramo reševati tudi svoje notranje probleme in težave. Pojavili so

se predlogi, naj bi rajši delali prosto soboto za popravilo strehe nad kovačnico in še nekaj drugih stvari. Tudi za to se lahko domenimo, toda presodimo, kaj je bolj potrebno, in se po temu tudi ravnajmo. Dobri prijateljski odnosi ter složnost, tudi če ima nekdo nekaj več kot drugi, bo pomagalo reševati probleme, ene bolj uspešno, druge manj.

Akcija za pobrateno občino Brus je v Verigi (ne)uspela takole: Delavci tozd Vijakarne so delali eno prosto soboto. Delavci tozd Verigarne, Kovačnice in DSSS so prispevali po 100.— din.

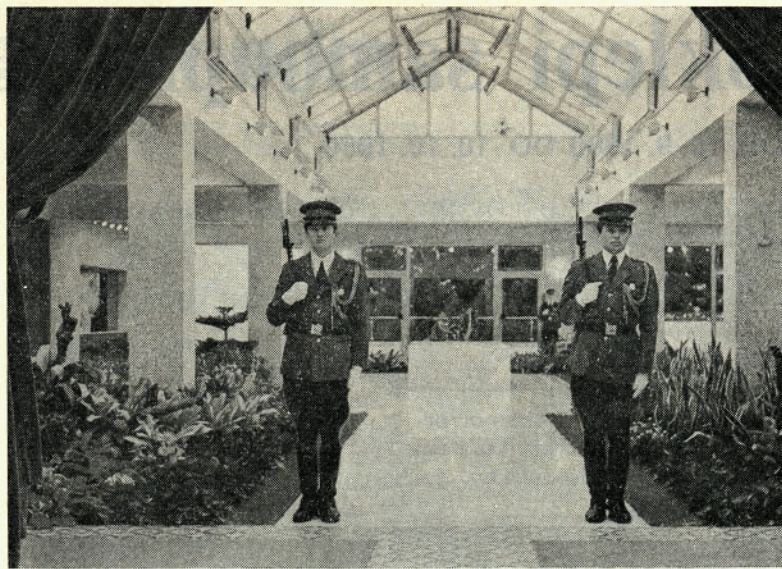
Rezultati kažejo, kako smo neenotni, kako različno sprejemamo težave, kako smo se našli v različnem položaju. Ne vem, kako delavci Vijakarne gledajo na to? Tudi to je vprašanje, kako bo z naslednjo takšno akcijo, če bomo stvari reševali tako neenotno in neprizadeto.

B. T.

Zelo uspelo III. srečanje folklornih skupin SOZD Slovenske železarne

V soboto, 11. oktobra 1980, je bilo v gledališču Tone Čufar na Jesenicah III. srečanje folklornih skupin delovnih organizacij SOZD Slovenske železarne. Navzoče je pozdravil Miro Skube, predsednik komisije za kulturo SOZD Slovenske železarne. Med drugim je poudaril razveseljivo dejstvo, da se krepki kulturna dejavnost v okviru omenjenih delovnih organizacij v Sloveniji. Ob skoraj povsem polni dvorani so na tem zelo uspelo srečanju nastopili: folklorna skupina KUD Jaka Rabič Dovje — Mojstrana, folklorna skupina Bratstvo Ravne na Koroškem, folklorna skupina iz Štor, folklorna skupina Prežihov Voranc iz Raven, ansambel narodnih plesov in pesmi Tone Čufar Jesenice ter folklorna skupina Veriga Lesce. Vse nastopajoče so gledalci toplo pozdravili. Z dolgim aplavzom so sproti nagradili vsako kulturno skupino za lepo in zelo uspelo podajanje starih slovenskih plesov in plesov Srbije.

B. B.

Obiskali smo grob Josipa Broza Tita

Že ves čas, odkar smo izgubili našega predsednika tovariša Tita, je bila naša želja, da obiščemo njegovo grobnico in s tem počastimo njegov spomin.

Tako nas je vlak odpeljal 9. oktobra zvečer proti Beogradu. Čeprav je bilo vreme slabo, ni to prav nič vplivalo na naš cilj, da obiščemo Hišo cvetja na Dedinju. Ko so nas avtobusi zapeljali proti urejenemu parkirnemu prostoru blizu parka, v katerem se vrstijo obiskovalci groba na Bulevaru oktobrske revolucije, smo zagledali dolgo vrsto ljudi, kateri ni bilo videti konca. Tudi mi smo se uvrstili v to množico ljudi — blizu 30.000 obiskovalcev je bilo tisti petek. Človek mora to doživeti, saj drugače je težko verjeti. Čeprav je močno lilo, je vsa ta množica čakala v urejeni vrsti in se počasi premikala. Prišli so iz vseh strani, iz vseh republik. Tako smo lahko videli male pionirčke, nekatere celo brez dežnikov, pa jim tega ni bilo mar, saj so si tako zelo želeli obiskati grob tovariša Tita. Prišli so tudi borci, pa delavci iz številnih organizacij ter kmetje iz oddaljenih vasi. In tako je vsak dan, razen ponedeljka, ko ni dan za obiskovalce. Nihče ne negoduje, saj so vsi pripravljeni čakati.

Po tri in pol urnem čakanju smo se že bližali našemu cilju — Užiški ulici št. 15. Vrsta je nekajkrat obstala, grobnico so

obiskale razne tuje delegacije. Čimbolj smo bili blizu, bolj žalostni smo postajali, skoraj nemi. Tik ob cvetličnjaku smo opazili pava, ki je žalostno povešal glavo. To je bil mogoče prav tisti ptič, ki je v času pogreba tako žalostno prepeval. Parki v okolici so urejeni tako, kot so bili še v času življenja maršala Tita. Vsa okolica groba pa je en sam cvet. Lahko smo se ozrli proti delovnemu kabinetu predsednika Tita, kjer je ostalo pohištvo in delovni pripomočki tako, kot za časa njegovega življenja. Kar prehitro je minil naš žalostni mimo-hod. Odhajali smo žalostni, a vendar ponosni — saj smo živeli v Titovem času in v čast nam je, da njegovo delo nadaljujemo s skupnimi močmi in hodimo po poti, ki nam jo je začrtal.

Ogledali smo si tudi muzej 25. maj, kjer so razstavljeni darila, ki jih je prejemal predsednik Tito na svojih številnih potovanjih. Se posebno zanimive so bile štafetne palice, pa tudi panoji, na katerih je bila razstavljena s slikami in besedami pot štafetne palice od leta 1946 do leta 1980, ko se je sredi svoje zadnje poti ustavila.

Zapuščali smo Beograd s ponosom v srcih — ni nam bilo žal truda, saj je verjetno želja vsakega Jugoslovana, da vsaj enkrat obiše grob našega Tita. M. K.

Naša folklorna skupina

Sklepi samoupravnih organov

OD 10. 9. 1980 DO 10. 10. 1980

DELAJSKI SVET DELOVNE ORGANIZACIJE

26. 9. 1980 je bila v dvorani delovne organizacije slavnostna seja delavskega sveta ob 30-letnici samoupravljanja. Ob tej priliki so bila podeljena knjižna darila in priznanja članom prvega delavskega sveta in vsem dosedanjim predsednikom delavskega sveta.

8. 10. 1980 je bila 15. redna seja delavskega sveta delovne organizacije, na kateri so bili sprejeti naslednji sklepi:

— Potrjen je usklajen predlog Samoupravnega sporazuma o temeljih plana SZ Veriga Lesce.

— V zadevi določitve poudarjev za prehod na planske poudarje za leto 1980 se začne arbitražni postopek.

DS tozđ in DSSS v roku 7 dni določijo po dva člana arbitražne komisije. Ta se sestane v roku 10 dni in po konstituiranju imenujejo predsednika v skladu s 147. členom Samoupravnega sporazuma o združitvi v DO. Postopek pred arbitražno komisijo mora biti hitro.

— Sprejme se Samoupravni sporazum o štipendiranju v občini Radovljica.

— DS DO potrjuje poročilo o delu poslovnega odbora in njegovih sklepih za pretekli mesec.

— Na predlog Odbora za ljudski odpor in družbeno samozaščito DS DO razrešuje in imenuje:

Golc Vinka, dipl. ing., se razreši dolžnosti vodje obrambnih priprav.

Noč Pavla, dipl. ing., se razreši dolžnosti poveljnika štaba CZ.

Bulut Nika se razreši dolžnosti člana CZ.

Hozjan Jože se razreši dolžnosti člana odbora za LO in CZ.

Noč Pavla, dipl. ing., se imenuje za vodjo obrambnih priprav.

Vogelnik Petra se imenuje za poveljnika štaba CZ, istočasno pa tudi za namestnika vodje obrambnih priprav.

Kozamernik Janeza se imenuje za namestnika vodje štaba CZ.

Čop Franca se imenuje za člana štaba CZ.

Pfajfar Jože se imenuje za člana odbora za LO in CZ.

— DS DO odobrava stanovanjski kredit Zdravstveni skupnosti v višini 50% od vrednosti stanovanja, katerega oceni Alpdom v Radovljici, v ulici Staneta Žagarja. Stanovanje bo dodeljeno ženi Resman Jožeta.

— DS DO potrjuje stroške slavnostne seje ob 30-letnici samoupravljanja.

— Realizacija družbenopolitičnega izobraževanja se spremeni v toliko, kolikor bodo znašali stroški izobraževanja za splošni ljudski odpor.

— DS DO predlaga delavskim svetom tozđ in DSSS v potrditev enoten način nagrajevanja inventurnih komisij, s tem da se predsednikom obravnavajo opravljene nadure v 11.

grupi, ostalim, ki delajo za inventuro, pa v 10. grupi.

POSLOVNI ODBOR

Na 15. redni seji poslovnega odbora dne 26. 9. 1980 so bili sprejeti naslednji sklepi:

— Poslovni odbor je bil seznanjen s poročili o službenih potovanjih v tujino.

— Poslovni odbor je potrdil poročilo o doseženi proizvodnji, komercialno poročilo in finančno poročilo za mesec avgust.

Vodstvom tozđ predlaga, naj bi tam, kjer fizična proizvodnja ne dosega planirane, uvedli dela v podaljšanem delovnem času.

PO je mnenja, da je kakršnokoli poročanje proizvodnje vnaprej nedopustno. Poročati je treba samo dejansko proizvedene količine.

— Vrednost izmeta je 1,20% vrednosti proizvodnje in je za

0,39% manjša kot v polletju 1979.

— PO je potrdil operativni plan za mesec september.

— PO na pobudo tozđ TIO predlaga vodstvu DO, naj poskuša navezati stike z REK Velenje zaradi prodaje nekaterih artiklov iz programa tozđ TIO.

— PO je odobril: 3-dnevno potovanje k firmi Larrex Brenetti,

5-dnevno potovanje v ZRN in NDR,

3—4-dnevno potovanje k firmi National Machinery v Nürnberg in službeno potovanje v Bern za 3 osebe.

— PO ne odobri plačila oglasa Jamarski zvezi Slovenije v reviji Naše jame.

— PO imenuje na predlog splošnega sektorja, tehničnega sektorja, materialne službe in finančnega sektorja centralno inventurno komisijo in posa-

mezne komisije za opravljanje popisa na združenih sredstvih.

DELAJSKI SVETI TOZD

Na izrednih sejah delavskih svetov tozđ, ki so bile od 23. 9. do 29. 9. 1980, so delavski sveti sprejeli sklepe o nabavi gasilskega avtomobila, v vrednosti 920.000 din.

Na sejah delavskih svetov tozđ in DSSS pa so bili sprejeti naslednji sklepi:

— Potrdili so usklajen predlog temeljev planov tozđ.

— Razpisali so referendum in nadomestne volitve za samoupravne organe in delegacije SIS in ZZD za 29. 10. 1980.

— Pravilnik o izobraževanju je posredovan v 15-dnevno javno obravnavo.

— Imenovali so inventurne komisije.

Delavski svet skupnih služb je sprejel še:

— V finančnem sektorju za-

časno velja enaka premija za vse, vodja finančnega sektorja pa naj v čimkrajšem času pripravi normative.

— DS DSSS je potrdil spremembo delovnih mest, in sicer:

— V tehničnem sektorju se odpre delovno mesto »samostojni tehnolog I«.

— Ukine se delovno mesto psiholog in odpre delovno mesto »socialni delavec — rekreator«.

— V finančnem sektorju se odpre delovno mesto »samostojni referent posebne finančne službe«.

— V komercialnem sektorju se ukine delovno mesto serviser.

Tozđ Verigarna

— Potrjeno je bilo proizvodno in stabilizacijsko poročilo za mesec avgust 1980.

— Potrdili so nova delovna mesta.

Tozđ Kovačnica

Zahtevek za varstvo pravic tov. Maltariča Đura se zavrne in se potrdi sklep komisije za delovna razmerja, dne 7. 8. 1980.

Inovacije v Verigi

V tretjem trimesečju letošnjega leta je služba za inovacije prejela 7 racionalizacijskih predlogov:

1. Predlog št. 14/80. Jelenc, Knežević in Veren iz tozđ Vzdrževanje s predlogom: Podajna naprava za izdelavo obročev Bofors.

2. Predlog št. 15/80. Volk Marjan iz tozđ Orodjarna s predlogom: Sprememba elektrod za verige Ø 14, 16 in 18.

3. Predlog št. 16/80. Repe Drago iz DS skupnih služb s predlogom: Nov način struženja in vrezovanja navoja pri elevatorjskih ločnjih.

4. Predlog št. 17/80. Kovačević Dane iz tozđ Orodjarna s predlogom: Nov način izdelave izvrtine v elektrode za verige Ø 14, 16 in 18.

5. Predlog št. 18/80. Rozman Stane iz tozđ Vzdrževanje s predlogom: Elektrovarilni stroj za topo varjenje žice od Ø 4 do 12.

6. Predlog št. 19/80. Rozman in Ločniškar iz tozđ Vzdrževanje s predlogom: Elektrode za Miebach stroja iz domačega materiala.

7. Predlog št. 20/80. Vidic Janez iz tozđ Sidrne verige s predlogom: Izboljšano orodje in delovanje kalibrirnega stroja Wafios KKM 200.

8. Predlog št. 21/80. Oman Filip iz tozđ Orodjarna s predlogom: Predelava kopirnega rezkalnega stroja — Prvomajska.

V omenjenem obdobju je imela strokovna komisija samo eno sejo, na kateri so bili obdelani naslednji predlogi:

1. Predlog Jerneja Vovka iz DS skupnih služb. Pri tem predlogu je morala komisija sprejeti sklep, ali je reševanje predloga v pristojnosti komisije. Po posvetovanju s predstavnikom iz skupnih služb je bil sprejet sklep, da se ta predlog

ne more obravnavati po veljavnem pravilniku. O sklepu sta bila obveščena predlagatelj in vodja skupnih služb. Končno odločitev o predlogu bo podala komisija za delovna razmerja pri DS SS.

2. Predlog št. 9/79. Zajc Jože iz tozđ TIO s predlogom za priključke pri pretočnih ceveh v hidravliki in pnevmatiki. Predlog je že bil večkrat obravnavan na seji komisije, vendar ni dosegal še najden pravi izhod za razrešitev tega predloga. Na novo je sprejet naslednji sklep: na ravni DO je potrebno določiti nosilca naloge, ki bo rešil problem in že podano idejo razvil do uporabne oblike, ki bo zadoščala vsem tehničnim zahtevam.

3. Predlog št. 2/78. Repe Drago in Zupan Ivo iz DS skupnih služb tozđ Vijakarna, s predlogom stiskalnika od Ø 1,6 do 11 v tozđ Verigarni. Za ta predlog je bil sprejet sklep, da se posreduje komisiji za delovna razmerja pri tozđ Verigarna izračun za predlog, ki ga je izdelala EOS. Pri tem je upoštevati faktor ustvaritvene sposobnosti 0,4. Izplačilo posebnega nadomestila bo v enkratnem znesku.

4. Predlog št. 12/80. Kavčič Anton iz tozđ Orodjarna s predlogom za izdelavo delovne mize za ročno obdelavo utopov. Za ta predlog je komisija predlagala komisiji za delovna razmerja pri tozđ Orodjarna, da pripada predlagatelju Kavčič Antonu in njegovemu pomočniku Bizjak Marjanu enkratno posebno nadomestilo.

5. Predlog št. 15/80. Volk Marjan iz tozđ Orodjarna s predlogom spremembe elektrod za verige Ø 14, 16 in 18. Za ta predlog je komisija predlagala komisiji za delovna razmerja pri tozđ Orodjarna, da pripada predlagatelju na osnovi ugotov-

ljenega stanja enkratno posebno nadomestilo.

6. Predlog št. 17/80. Kovačević Dane iz tozđ Orodjarna s predlogom novega načina izdelave izvrtine v elektrode za verige Ø 14, 16 in 18. Za ta predlog je komisija predložila komisiji za delovna razmerja pri tozđ Orodjarna, da pripada predlagatelju na osnovi ustvarjenega prihranka enkratno posebno nadomestilo.

Komisije za delovna razmerja po tozđih so dokončno sklepe o predlogih, kakor sledi:

1. Tozđ Kovačnica

1.1. Predlog št. 17/78, ing. Hanžič Franc s predlogom novega načina izdelovanja elevatorjskih ločnjev. Za ta predlog je komisija sprejela sklep o izplačilu enkratnega posebnega nadomestila v višini 4.612 din.

1.2. Predlog št. 6/80, Tomažič Marjan s predlogom izboljšave orodja za krivljenje ločnjev za žične sponje. Za ta predlog je komisija sprejela sklep, da z ozirom na ustvarjeni prihranek in na bolj varno delo, naj se izplača enkratno posebno nadomestilo v višini 2.500 din.

1.3. Predlog št. 9/78, Tramte Anton in Pogorevc Hubert s predlogom naprave za hladno oblikovanje in žigosanje stremen škopcev po DIN 82101. Za omenjeni predlog je komisija sprejela sklep o izplačilu drugega posebnega nadomestila, katerega si predlagatelja delita v razmerju 50:50, tako prejme Tramte Anton 4.333,10 din in Pogorevc Hubert 4.333,10 din.

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža in atka JOŽA KOLMANA se iskreno zahvaljujeva za tople poslovilne besede, darovano cvetje in izraze sožalja njegovim sodelavcem iz delavnice Vzdrževanje in vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti.

Ančka in Irena

Predlagateljema pripada še eno posebno nadomestilo za tretje leto koriščenja predloga.

2. Tozđ Verigarna

2.1. Predlog št. 8/80, Knaflič Franc s predlogom izboljšave na lovilcih pri upogibalnih strojih 24—25 in 26. Za predlog je komisija sprejela sklep o izplačilu enkratnega posebnega nadomestila v višini 3.000 din, pri tem je komisija dodelila enkratno posebno nadomestilo tudi Mežek Miru, ki je tudi delal na podobnih izboljšavah.

V časopisu Veriga od meseca julija 1980 sem pisal o natečaju Občinske raziskovalne skupnosti Radovljica za dosežke na področju inovatorstva v letu 1979. Naša DO je kandidirala s štirimi predlogi iz treh tozđov v DS skupnih služb. V zvezi s tem vam sedaj lahko sporočim, da je RS Radovljica razveljavila razpis brez utemeljitve, ki bi izhajala iz pogojev razpisa. Tako je odpadlo predvideno podeljevanje nagrad za občinski praznik.

Albin Lampe

AFORIZMI

Človeka sodimo po tem, kakšen avto ima. Po čem pa naj sodimo ženske?

Izpušni plini nas zastrupljajo z avtomanijo.

O avtomobilih vedo povedati največ pešci.

Kadrovske vesti

Novosprejeti delavci:

Tehnični sektor: Tergravl Jože, Krničar Karmen
 TOZD Orodjarna: Kokalj Vojko, Povšin Borut, Jutriša Josip, Ropret Aleš
 TOZD Vzdrževanje: Košmerl Rolando, Mandeljc Janko, Poklukar Jože, Dežman Tomaž, Režek Janko, Čufar Danijel
 TOZD TIO: Fajfar Marija, Knežević Miodrag, Kolarič Peter, Kavčič Samo, Ferjan Romana, Polajnar Miloš, Golob Iztok
 TOZD Sidrne verige: Andolšek Tomaž, Justin Branko, Dežman Marko, Glivar Zvonimir
 TOZD Verigarna: Rogelj Zoran
 TOZD Vijakarna: Atanasova Marjana, Crnkovič Jože

Prenehali z delom:

Finančni sektor: Cotelj Stanislav
 TOZD Orodjarna: Mrak Drago
 Komercialni sektor: Pušnik Dušan, Marš Branko
 TOZD TIO: Pejič Brane, Bešter Stanislav
 TOZD Vijakarna: Lajič Vasoh, Radanovič Angela, Felič Esad
 TOZD Verigarna: Ređić Azra, Tucić Selam
 TOZD Kovačnica: Daljevič Cvetka
 TOZD Sidrne verige: Ričanović Neđo, Podlipnik Martin, Rotar Ferdo

Poročili so se:

Pogačar Božidar iz Tehničnega sektorja

Rodili so se:

Plemelj Jožetu iz TOZD Verigarna sin Tadej
 Pretnar Branku iz tozd Verigarna sin Mitja
 Prašiček Antonu in Julijani iz tozd Verigarna sin Alojz
 Kovačević Danetu iz tozd Orodjarna sin Damir
 Zakarič Ivici iz tozd Vijakarna sin Igor
 Čirič Jakovu iz tozd Sidrne verige hči Vesna
 Sukobljevič Matu iz tozd Sidrne verige hči Magdalena
 Veren Beli iz tozd Vzdrževanje sin Borut
 Mulej Marku iz tozd Vzdrževanje sin Žiga
 Finžgar Mojci iz Vodstva DO sin Blaž
 Romih Darji iz Komercialnega sektorja sin Iztok

Kadrovska služba

NESREČE V SEPTEMBRU 1980

V septembru se je ponesrečilo devet delavcev:

Torkar Janez	tozd TIO
Smid Jože	tozd TIO
Rupar Brane	tozd Vzdrževanje
Korošec Anton	tozd Sidrne verige
Dolar Franc	tozd Sidrne verige
Zupan Janez	tozd Kovačnica
Kovačec Vinko	tozd Verigarna
Kokalj Vojko	tozd Orodjarna, se je v septembru dvakrat ponesrečil

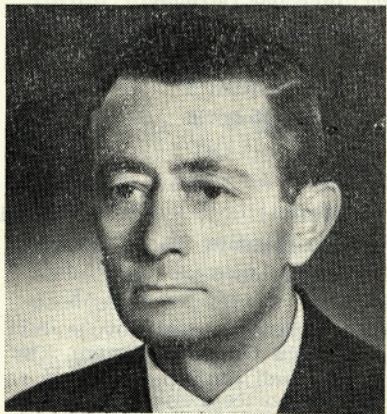
Ambulanta prve pomoči je v septembru posredovala 382-krat, in sicer:

urezi vbodi	40-krat
opekline	14-krat
udarine, stiskanine	12-krat
odgrnine	24-krat
glavoboli, zoboboli	87-krat
tujki v očeh	11-krat
bolečine želodca	10-krat
prehladi, bolečine grla	26-krat
previjanje poškodb	56-krat
merjenje krvnega pritiska	47-krat
ostale intervencije	55-krat

V septembru nismo zabeležili začetnega požara.

iz SVD

Ob upokojitvi

V avgustu je bil invalidsko upokojen naš sodelavec Arih Janez. V naši DO je bil zaposlen od 1949 do 1951. leta in od 1955 do 1964, neprekinjeno pa od 20. 6. 1969 naprej kot stiskalec v tozd Vijakarna.

Zaradi invalidnosti je bil po opravljeni rehabilitaciji premeščen v tozd Orodjarno, kjer je uspešno opravljal delo skladiščnika gotovih izdelkov. Vendar je to delo zaradi slabega zdravja opravljal le dobri dve leti.

Ob upokojitvi se mu zahvaljujemo za njegov delovni doprinos in mu želimo zdravja ter dolgoletno uživanje zaslužene pokojnine.

Sodelavci iz Orodjarne

Iz plezalnega dnevnika

(6. X. 1968 — Prisojnik »Hudičev steber«)

Hudičev steber že po imenu da vedeti, da ni kar tako, tako hud pa spet ni, da se ne bi dal ugnati, smo mislili mi, ki smo se odpravljali vanj.

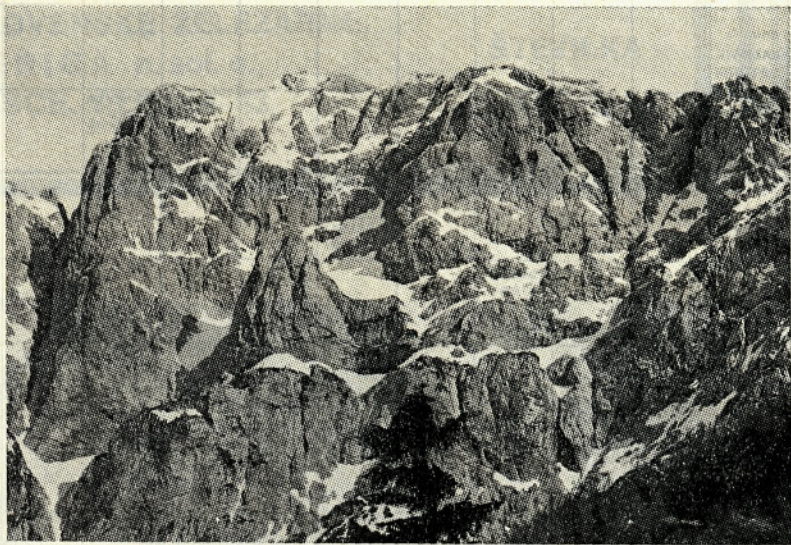
V nedeljo zjutraj nas je peterica odšla še ob mesecevi svetlobi i zkoče na Gozdu. Do vstopa smo prišli še preden se je zdaniilo. Zadnji del poti pod steno smo prehodili kar po snežnem tunelu, ki ga je izdolbla voda. S Petričevim Janezom sva sestavljala prvo navezo, Miha Koman in Miro Papler pa drugo navezo.

Midva z Janezom sva bila že pripravljena in začel sem plezati. Miha in Miro sta imela še vso opremo razstlano po tleh pod steno. In glej ga šmenta, nisem naredil niti dva koraka, ko se mi je vse pod nogami podrlo in padlo na vrečo, v kateri je bila vsa malica in pijača. Najprej smo se vsi skupaj vprašujoče spogledali, nato pa bruhnili v smeh. Od vse izdatne malice ni ostalo drugega kot vrečka soka, pa še ta se je potem Miru med plezanjem zmečkala in sok se je razlil. No, jaz se zaradi tega nisem dosti razburjal, ampak sem jo hitro odkuril naprej v višave.

Stena je bila navpična in le redkokateri raztežaj je popustil v svoji napetosti. Proti polovici stebra se je stena položila in prešla v »turno«, kakršnih je veliko v severni steni Triglava.

Tu sva si z Janezom privoščila krajši počitek.

Nato sva se odpravila naprej proti slovitemu »vinkelnu«, ki pa niti ni bil tako strašen, kot sem si ga predstavljal.

Precej težje je bilo nad njim, v navpičnih kaminih. Tu me je Janez, spravil zob dobro voljo.

Ko sem preplezal zelo težaven previsni prag v zadnjem delu kaminov, sem Janezu potegnili na stojišče še nahrbtnik, da bi čim lažje prišel čez. Namesto, da bi potem toliko počakal, da bi bila vrv napeta, je brez moje vednosti pričel plezati.

Ker je bila stena previsna, nisem opazil njegovega padca, le v trenutku, ko sem še vlekel vrv k sebi, sem začutil silovit sunek, ki me je skoraj potegnil s stojišča. Takoj sem močno stisnil vrv, a kljub temu mi jo je nekaj metrov ušlo skozi roke. Janez sem obdržal tik pred nižje ležečo ploščadjo. Če pa bi do takrat, ko je padel, potegnili k sebi manj vrvi, ga gotovo ne bi mogel tako hitro ustaviti in bi že prej treščil na ploščad. Tako pa se je na-

kljub vsemu vse srečno končalo. Ko je nato končno le priplezal do mene, sem začutil ostro bolečino na prstih. Pogledal sem roke in kar nisem mogel verjeti. Dlani in prsti so bili v mehurnih in bolečinah so bile vedno hujše. Da ne bi predril mehurjev, sem roke namazal in jih obvezal, zaradi česar sem precej težje plezal še tistih nekaj raztežajev do vrha. Prava mora pa je bila na stojišču, ker so me roke tako skelele, da sem moral na vsakih nekaj minut spustiti vrv in pritisniti roke ob skalo, da so se nekoliko shladile. Končno sva le dosegla vrh.

Tokrat mi je »Hudičev steber« zares hudičevsko zagodel, vendar so bile bolečine ob steklenici piva, ki jo je na vrh prinesel Pirnatov Francelj, kmalu pozabljene.

Zvone Andrejčič

Spominski pohod Janeza Jenka na Stol

Ze lani je bilo govora na zadnjem 10. jubilejnem pohodu na Triglav, da bo v letošnjem letu organiziran pohod železarjev na Stol, v organizaciji KOOS Železarna Jesenice. Med tem časom je preminil dolgoletni delavec jeseniške železarne Janez Jenko, eden vodilnih športnih rekreatorjev pri sekciji za šport in rekreacijo. Tako so se v Železarni odločili, naj bi bil ta pohod namenjen v njegov spomin in so ga imenovali »Spominski pohod Janeza Jenka na Stol«. Pohod je bil 13. septembra.

Do Žirovnice, kjer je bil zbor udeležencev pohoda iz Verige, teh je bilo 50, je prišel vsak, kakor je vedel in znal, saj ni bilo organiziranega posebnega prevoza do Završnice. Tako smo najeli tri traktoriste, da so nas peljali do Valvasorjevega doma. Zbor udeležencev pohoda pri Valvasorju je bil ob 8. uri. Ob tej priložnosti je bila tudi krajša spominska slovesnost v spomin Janeza Jenka. Nato smo se odpravili proti Prešernovi koči na Stolu. Za pohod na Stol so bile štiri variante. Ena je bila s Koroške Bele, druga od Valvasorjevega doma, tretja z avstrijske strani preko Celovške kočice. Četrta je bila namenjena tistim pohodnikom, ki se niso počutili kondicijsko sposobni za šesturno hojo na Stol in preko Belščice na Pristavo. Z avstrijske strani so prišli pohodniki z Raven na Koroškem. Ti so tudi imeli najdaljšo pot. Pohoda na Stol se je udeležilo okoli petsto udeležencev.

Vreme nam je bilo izredno naklonjeno, saj je bil lep sončen dan. Čeprav je naš vremenko Trontelj na televiziji obetal, da bo v soboto dež. No, deževalo je, vendar zvečer, da nas ni motil. Pogled s pobočja Stola in z vrha je bil res lep, posebno lep je bil pogled na Triglav. Bolj ko smo

se bližali vrhu, bolj je pihalo, da je bilo kar malce hladno. Postreženi smo bili z vročim čajem, ki se je po naporni poti krepko prilegel in nas malo ogrel. Po kratkem počitku in okrepčilu smo šli še na vrh. Bil je lep pogled na celovško kotlino. Sam sem bil že trikrat, vendar takega razgleda z vrha še nisem imel kot to pot. Z vrha je pot vodila po pobočju Stola in Belščice proti Pristavi na Javorniškem rovtu. Pot je vodila mimo spominske plošče dveh vojakov, ki sta izgubila življenje pri izvrševanju naloge kot graničarja pri čuvanju naše meje. Druga spominska plošča je postavljena v spomin jadralski pilotinji Vesni Žnidaršič, ki se je ponesrečila leta 1975 z jadralskim letalom na pobočju Belščice. Potem nas je vodila pot dalje po pobočju in skozi Medji dol na Pristavo. Spotoma smo videli še eno spominsko obeležje, koder so Nemci med vojno pobili karavanške kurirje. Pot navzdol skozi Medji dol je bila utrudljiva, ven-

dar ne toliko, da se na Pristavi ne bi ob zvokih glasbe tudi zavrteli. Poprej pa smo se okrepčali z okusnim pasuljem in s pivom, potem pa je šlo. Seveda tudi to pot nista manjkala naša vesela pohodnika Janko in Edo. Čeprav si še tako utrujen, ko ta dva stopita na oder, te utrujenost hitro mine. Ko je bil letos spomladni pohod železarjev na Olševo na Koroškem, je Edo našemu Janku podaril darilo v spomin na skupno sodelovanje. No, da Leščani ne bi bili dolžni Korošcem, je Janko podaril Ediju veliko kolajno. To kolajno so dali narediti v Kropo, verigo pa je prispevala Veriga. Na kolajni je pisalo: »Največjemu...«, ta pa je bil na kolajni tudi upodobljen. Veselega razpoloženja torej ni manjkalo. Temu pa je pripomogla tudi jeseniška godba na pihala. V veselem razpoloženju smo se potem razhajali na svoje domove in si zaželeli drugo leto na svidenje.

Emil Selan

SESTAVIL E. S.	TOZD V TVL	ČISTILNA NAPRAVA V VIZAKARNI	LETOVIŠČE PRI OPATIZI	STARO GRŠKO MESTO	VEZNIK	STADION V BUDIMPEŠ TI	KORALNI OTOK	SOGLASNIK	JAPONSKI PREDSED- NIK	SEVANJE ŽAR	OKRATŠ. ZA TRENOL	INDUSTR. KROGLIČ. LEŽATEV	KONTSKI HOD	DRSALEC SCHENK
NAUK O KAZNIVIH DEJANJH														
RAZVOJNI STADII POVZROČIT MALARIJE								PRIMEKUR GLASILA VERIGA TURŠKO JEZERO						
ŽELEZNIČ KOMPONI- CIRA					OBVEZA ODDELEK V VERIGARNI						VRSTA MAMILA TOZD V TVL			
ALUMINIJ			EDVARD GRIEG PUSTOLOV- ŠČINA			LANTAN BEKA V NEMČIJI			GARDNER	IZRAŽA- NTE	SADJEŽ V LUPINI	TUTE M. IME	MLADA KRAVICA	
SOGLASNIK		INDIJSKI DROBIŽ NORDIJSKI BOG					GLAVNO MESTO KENTITE							
KRATKA ČRTICA							LEV NIKOLAJ TOLSTOJ	MODEL ŠPANSKO M. IME						
ŽENSKO IME				ZIMSKO GR. V ITALIJI KRATKA KRASU										
GALVANIKA									AVSTRITA JAPONSKA MADŽARSKA EGIPTIST. RAZPRAVA			MESTOV SOVJET. ZVEZI	GOZDNA POSEKA	
IME VODJA TOZD TIO						DOMAČE Ž. IME SOGLASNIK							MEĐMET SKANDINAV DROBIŽ	
DOGORELA CIGARETA	JAPONSKA IGRA	BEŽANTE BEG OAINA					CEZIT DOBNIKAR BOGO		BIVŠI MONETAŠ DINARA					
							NEMŠKI SPOLNIK		JEZERO NA ŠKOTSKEH (LOCH)					
KLARINET, BOŽO							KOČARKA							

Za nagradno križanko, ki je bila objavljena v prejšnji številki, smo dobili 75 rešitev.

Izrebrani so bili naslednji reševalci:

prva nagrada 170 din Tomaž Majer, druga 110 din Jure Pejič in Anka Novak, tretja 80 din Anica Juršinič in Ivanka Sodja.

Rešitev današnje križanke nam pošljite do 4. novembra 1980.

Baliranje v Lescah

Uvodoma vam želim prikazati, kako je balinarski klub sploh nastal in kako se je razvijal.

Ustanovljen je bil leta 1966 na željo 20 članov, ki so tudi podpisali ustanovno listino. Sprva smo imeli eno samo stezo, ki pa ni ustrezala tekmovalnim predpisom. Zato smo pričeli z izgradnjo še druge steze, bili sta ograjeni le z lesenimi plohi. Naše ekipe so na teh stezah marljivo trenirale in že so bili vidni dobri rezultati. Število članstva je iz leta v leto raslo in spet smo morali misliti na razširitev in posodobitev igrišč, zgradili smo še tretjo stezo in vse tri ograjili z žično ogrado. Ker pa še to ni zadostovalo za organizacijo večjih tekmovalj, smo se dokončno odločili na našem občnem zboru, da bomo dogradili še četrto stezo in vse skupaj pokrili. Kakor se lahko vsakdo o tem prepriča, smo naš sklep tudi uresničili, da pa nam je to uspelo, je bila potrebna velika mera dobre volje in poštvalnosti vseh članov kluba, posebno tistih, ki so nosili glavno vlogo odgovornosti.

Moram tudi povedati, da so nam šli na roko tudi vsi pristojni organi in osebe, da smo dobili v zelo kratkem času vso potrebno dokumentacijo.

Ob tej priliki moramo še enkrat izreči in dati javno priznanje arhitekti Piber Metki, Piber Leopoldu, Triplat Slavku, Onič Ivanu, Markelj Matiju, Zbontar Petru, ing. Noč Pavlu, ing. Golc Vinku, Šter Milošu in Zavodu za urbanizem ter vsem tistim, ki so kakorkoli pripomogli k izgradnji tega objekta.

Posebno priznanje pa zasluži naš predsednik Pušnik Franc, ki je nesebično vodil delo ter vložil ogromno truda v teh šestih mesecih priprav in dela. Posebna hvala gre tudi članom kluba, ki so se udeležili udarniškega dela, ki ga ni bilo malo, 98 članov je skupno napravilo 4.878 delovnih ur, in če to ovrednotimo z dinarji, bi to pomenilo najmanj še 40 starih milijonov stroškov. Da ne bo kdo mislil, kako nam je delo

šlo gladko od rok! Moram povedati, da smo naleteli na težave okrog zbiranja sredstev, ta pa še doslej niso zbrana v celoti. Težava je še večja, ker smo padli v obdobje gospodarske stabilizacije, vendar upamo, da bodo pristojni organi pomagali prebresti tudi to prepreko in težavo.

Danes, ko objekt služi že svojemu namenu, smo lahko vsi ponosni nanj. Nema lokrat nas bo potegnil iz zagate, kam sedaj, ko dežuje.

Ob koncu bi prikazali samo nekaj letošnjih rezultatov, ki smo jih dosegli na prvenstvih in turnirjih.

1. Mariborski turnir za pokal maršala Tita — 2. mesto
2. Tekmovanje posameznikov za Gorenjsko — 1. mesto
3. Ekipno tekmovalje B liga, zasedeno 2. mesto, obenem uvrstitev prihodnje leto v A ligo
4. Turnir v Kranju — doseženo 3. mesto
5. 1. mesto na turnirju v Trzinu
6. 3. mesto na turnirju na Repentaboru na Primorskem
7. 2. mesto na turnirju borca v Kranju
8. 1. mesto na igrah slovenskih železarjev na Jesenicah
9. 8. mesto na republiškem prvenstvu v Zbijanju
10. 4. mesto na mednarodnem turnirju Pokal Gorenjske v Radovljici
11. 2. mesto na memorialu v Kranju Center
12. 1. mesto na turnirju v Medvodah za občinski praznik
13. 1. mesto 20. 9. 1980 na otvoritvenem turnirju v Lescah
14. 2. in 3. mesto na občinskem sindikalnem turnirju v Lescah
15. 3. mesto na Kresovskem turnirju na Javniku
16. 1. mesto na Dugarjevem memorialu na Jesenicah.

To je samo nekaj rezultatov, ki so jih dosegli leški balinarji v letošnji sezoni kljub vsem naporom in težkemu delu. Zato jim tudi še v bodoče želimo enakih in še boljših rezultatov.

Janez Macuh

Avto rally

Občinski svet Zveze sindikatov Slovenije Radovljica in ZTKO Radovljica v izvedbi AVTO MOTO DRUŠTVA — športna komisija Radovljica so bili organizatorji letošnjega AVTO RALLYA »GORENJSKA 80« za VI. sindikalno prvenstvo občine Radovljica. Tekmovanje je bilo v soboto, 27. septembra 1980, na relaciji Radovljica — Bohinj — Jereka — Pokljuka — Gorje — Bled — Tržiška Bistrica — Podnart — Lancovo — Ribno. Ocenška vožnja je bila sestavljena iz štirih etap. Na začetku prve in četrte etape so morali vozniki opraviti dve spretnostni preizkušnji: vožnja med keglji, parkiranje naprej — nazaj, vožnja po deski vzvratno, vožnja od garaže do garaže s prižganimi lučmi, ustavljanje na ciljni črti s prednjimi — zadnjimi kolesi. Vozniki — sovozniki so morali opraviti še naslednje preizkušnje:

1. Med vožnjo prve etape je bila kontrola vožnje po prometnih predpisih (radar).

2. S spomenikov NOB je bilo treba v prvi, drugi in tretji etapi prepisati del teksta.

3. Na koncu druge etape na Zatrniku je moral sovoznik izstreliti 3 naboje.

4. Med vožnjo tretje etape sta morala voznik in sovoznik rešiti tri vprašanja iz cestnoprometnih predpisov, in to med prehodno kontrolo v Tržiški Bistrici in časovno kontrolo v Podnartu.

5. Na cilju v Ribnem je sovoznik opravil še preizkus v pikažu 5 pušic v tarčo.

Vsako leto je AVTO RALLY potekal na relaciji Radovljica—Crikvenica, za kar je bilo precejšnje zanimanje. Letos pa je bilo domenjeno, da zaradi stabi-

Program kina Radovljica

OD 6. 11. do 3. 12. 1980

BAGDADSKI LOPOV

angleški barvni pustolovski film
6. 11. ob 20. uri, 8. 11. ob 18. uri

DETEKTIV TOMA

ameriški barvni kriminalni film
20., 23. in 25. 11. ob 20. uri

TV MREŽA

ameriški barvni film
7. in 10. 11. ob 20. uri

TAJNI DRUŽABNIK

ameriški barvni kriminalni film
21. in 24. 11. ob 20. uri, 22. 11. ob 18. uri

ARABSKE AVANTURE

ameriški barvni pustolovski film
8. in 12. 11. ob 20. uri, 9. 11. ob 18. uri

POROČNA AGENCIJA

francoski barvni zabavni film
22. 11. ob 20. uri, 23. 11. ob 18. uri

FLIPER

ameriški barvni pustolovski film
9. in 11. 11. ob 20. uri

TOM IN JERRY

ameriški barvni risani film
26. 11. ob 20. uri, 1. 12. ob 18. uri

DNEVI SANJ

jugoslovanski barvni film
13. in 18. 11. ob 20. uri

UBIJANJE A LA CARTE

ameriška barvna kriminalna komedija
27., 30. in 11. 12. ob 20. uri

TIGROVE OČI

ameriški barvni pustolovski film
14. in 16. 11. ob 20. uri

PETRIJIN VENEC

jugoslovanski barvni film
28. 11. ob 20. uri, 29. 11. ob 18. uri

ČUVAJ DIVJINE

ameriški barvni pustolovski film
15. 11. ob 18. uri, 17. in 19. 11. ob 20. uri

PLOČEVINASTI BOBEN

nemški barvni film
29. 11. ob 20. uri, 30. 11. ob 17.30

KAMIKAZE NA KOLESIH

japonski barvni zabav. pustolovski film
15. 11. ob 20. uri, 16. 11. ob 18. uri

IZGUBLJENI RODNI KRAJ

1. in 3. 12. ob 20. uri

lizacije organizirajo AVTO RALLY Gorenjska 80. Verjetno je bilo to krivo, da je bila precej manjša udeležba, saj je sodelovalo le 41 dvojic iz 27 OO ZS, od teh le

pet ženskih. Od naših sta se izvrstno odrezali Tonejc Dora in Marolt Mira, saj sta z odlično vožnjo dosegli prvo mesto, pa tudi ostali so dosegli lepe rezultate.

Ženske dvojice

1. Tonejc-Marolt	Veriga	171 kaz. točk
2. Kolman-Perko	Elan	217 kaz. točk
3. Stržinar-Beznik	Veriga	219 kaz. točk
4. Podlipec-Lavrič	Elan	270 kaz. točk
5. Urevc-Žemlja	Vezenine	273 kaz. točk

Moške dvojice

1. Kapus-Stroj	Elan	106 kaz. točk
2. Donaval-Burič	GG	120 kaz. točk
3. Knaflič-Kunšič	Veriga	134 kaz. točk
8. Kelih-Lapuh	Veriga	150 kaz. točk
12. Pavlin-Pavlin		173 kaz. točk
16. Brudar-Pogorelec		202 kaz. točk
21. Pašič-Pogačnik		232 kaz. točk
22. Jauševc-Dežman		242 kaz. točk
23. Skopore-Pungerčar		249 kaz. točk
29. Hočevar-Majstorovič		292 kaz. točk
33. Ažman-Krničar		390 kaz. točk
36. Šebat-Mohorič		552 kaz. točk

Ekipno

1. GG Bled	110 točk
2. Elan Begunje	86 točk
3. Veriga Lesce	82 točk

Razglasitev rezultatov je bila v gostišču Oddih v Ribnem, kjer je bilo tudi družabno srečanje za vse udeležence. Želja vseh je bila,

da se drugo leto spet srečajo, vendar naj bi bil rally organiziran na slovensko obalo.

Cilka Stržinar

VERIGA je glasilo delovne organizacije Slovenske železarne — Veriga n. sol. o., Lesce. Izhaja enkrat mesečno. Ureja ga uredniški odbor: Kozamernik Marjana, dipl. oec., Arh Zdenka, Vidic Božena, Vovk Franci in Torkar Mitja. Odgovorni urednik Torkar Mitja.

Glasilo je po 7. točki 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informiranje SRS prosto plačila prometnega davka — Tiska Tiskarna Ljubljana.